

Τῷ Ὁσιολογιωτάτῳ κυρίῳ Θεοδώρῳ Μεϊμάρη, ἡμετέρῳ Ἀρχιδιακόνῳ, τέκνῳ τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητῷ, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ,

Εὐχαρίστως προλογίζομεν τό μετὰ χειρας πόνημα ὑμῶν «Ἡ ἀναδιοργάνωσις τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου ἐπὶ Μελετίου Μεταξάκη (1926-1935)», τό ὁποῖον κυκλοφορεῖται τύποις μόλις τρία ἔτη μετὰ τήν ἐκδοσιν τῆς μελέτης ὑμῶν ὑπό τόν τίτλον «Ἡ ἐκλογή καί ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας (1925-1927)». Τό νέον σύγγραμμα τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς Ὁσιολογιότητος περί τῆς θητείας τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας οὐχί μόνον ἀποτελεῖ τήν φυσικήν συνέχειαν τῆς προγενεστέρας μονογραφίας ὑμῶν περί τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ εἰς τόν Ἀλεξανδρινόν Θρόνον, ἀλλά χρησιμοποιεῖ καί τήν αὐτήν μεθοδολογίαν μέ ἐκεῖνο, βασιζόμενον εἰς ἐνδελεχῆ ἔρευναν, τήν ὁποίαν ἐπραγματοποιήσατε εἰς τά διπλωματικά ἀρχεῖα τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας καί τῆς Ἑλλάδος. Τά δύο αὐτά συγγράμματα ὑμῶν μαρτυροῦν ἀδιαψεύστως τήν ἀξίαν τῆς χρήσεως διπλωματικοῦ ἀρχειακοῦ ὑλικοῦ ὡς ἀμέσου πρωτογενοῦς πηγῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καί οὐχί μόνον τῆς πολιτικῆς.

Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ὑπῆρξεν ὁ μόνος ἱεράρχης εἰς τήν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος διετέλεσε διαδοχικῶς Προκαθήμενος τριῶν Θρόνων: τοῦ ἡμετέρου Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τοῦ Θρόνου ἑνός ἐκ τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, καί τοῦ Θρόνου μιᾶς ἐκ τῶν νεωτέρων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καί Μητροπολίτης Κιτίου εἰς τήν αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, ἐνῶ ἐσχεδίαζε τήν ἀνάρρησίν του καί εἰς τόν Θρόνον τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Λόγω τῆς ἐντυπωσιακῆς, μακρᾶς καί πολυσχιδοῦς Πρωθιεραρχικῆς διακονίας τοῦ Μελετίου, ἀξιοσημεῖωτον γεγονός ἀποτελεῖ ἡ ὕπαρξις πενιχρᾶς μόνον βιβλιογραφίας περί τῆς σημαντικῆς ταύτης ἐκκλησιαστικῆς προσωπικότητος. Αἱ δύο μελέται τῆς ὑμετέρας Ὁσιολογιότητος ἔρχονται νά καλύψουν οὐσιωδῶς τό βιβλιογραφικόν τοῦτο κενόν, φωτίζουσαι ὀλοπλεύρως τόσον τά πρό τῆς ἐκλογῆς καί τά κατὰ τήν ἐκλογήν τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς Πατριάρχου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀλεξανδρέων, ὅσον καί τά κατὰ τήν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ θητείαν αὐτοῦ ὡς Προκαθημένου.

Κύριον χαρακτηριστικόν τῆς Πατριαρχίας τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου ἀποτελοῦν αἱ μακρόπνοοι μεταρρυθμίσεις, αἱ ὁποῖαι ἀναδιοργάνωσαν ριζικῶς τόν Ἀλεξανδρινόν Θρόνον. Αἱ μεταρρυθμίσεις αὗται εἶναι κύριον ἀντικείμενον τοῦ ὑμετέρου πονήματος. Ἡ σύνταξις καί ἡ ἐκδοσις Κανονισμῶν λειτουργίας διά τό Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας, ἡ κατάρτισις τοῦ Ὁργανικοῦ Νόμου, ἤτοι Καταστατικοῦ Χάρτου, καθὼς καί τοῦ Κανονισμοῦ περί ἐκλογῆς Πάπα καί Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, ἡ υἰοθέτησις καί δημοσίευσις τοῦ Ὁργανισμοῦ Δικαστηρίων τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου τοῦ Ἁγίου Μάρκου καί ἡ ἰσχύουσα παρὰ τοῖς Δικαστηρίοις Δικονομία, συνέβαλον καθοριστικῶς τόσον εἰς τήν διατήρησιν τῆς ἑλληνορθοδόξου ἰδιοπροσωπίας τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας, ὅσον καί εἰς τήν καθιέρωσιν

τοῦ Συνοδικοῦ Πολιτεύματος ἐν αὐτῇ ἐπὶ τῆς ἐδραίας βάσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Εἰς τό ὑμέτερον πόνημα ἀναδεικνύεται σαφῶς ἡ συστηματική ἐνασχόλησις τοῦ Ἀλεξανδρείας Μελετίου μέ σειρὰν κρισίμων νομοκανονικῶν ζητημάτων, ὅπως αὐτό τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν Μητροπολιτικῶν Ἐδρῶν τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου μέ τὴν ἴδρυσιν τριῶν νέων Μητροπόλεων, ἰδιαίτερος δέ μέ τό ζήτημα τῆς διευθετήσεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καί τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου, τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ζητήματος τῶν σχέσεων μετά τῆς ἀπολαμβανούσης ἰδιαίτερον ἐκκλησιαστικόν καθεστῶς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ, ὡς καί τῆς διαρρυθμίσεως τοῦ Ἡμερολογιακοῦ ζητήματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ χειρισμός ὠρισμένων ἐκ τῶν θεμάτων αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου Μελετίου ὑπῆρξεν ἀτυχής, ὅπως ἡ ἐπιχειρηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ, ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, προσπάθεια ἀπομειώσεως τῆς ὑπεροχίου δικαιοδοσίας τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος εἶχεν ἀποτελεσματικῶς ὑπερασπισθῆ εἰς τό παρελθόν ὡς Οἰκουμενικός Πατριάρχης. Παρὰ τό γεγονός αὐτό, ἡ ἱεροκανονική συμβολή τοῦ Μελετίου Μεταξάκη παραμένει ἀξιόλογος, καθὼς ἀντελαμβάνετο τὴν κανονικὴν παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὡς παράδοσιν δυναμικὴν καί ζῶσαν, ὡς ἐκφράζουσαν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν καιρῶν, ὡς βίωμα καί «συνείδησιν» τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας, καί οὐχὶ ὡς στατικὴν, καθηλωμένην εἰς παρωχημένα σχήματα τοῦ παρελθόντος καί μουσειακόν εἶδος. Ἐδῶ εὐρίσκεται ἡ διαχρονικὴ παρακαταθήκη τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρός.

Ἐπὶ πᾶσι τούτοις συγχαίροντες ὑμῖν πατρικῶς διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς νέας ταύτης μελέτης περὶ τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, μετά τὴν ὁποίαν δικαιούσθε τὸν τίτλον τοῦ εἰδικοῦ ἐπὶ τοῦ Κρητὸς Πρωθιεράρχου, προτρεπόμενοι δέ ὑμᾶς ἐνθέρμως ἵνα ἀσχοληθῆτε εἰς τό προσεχές μέλλον καί μέ τά τῆς θητείας τοῦ Μελετίου Μεταξάκη ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, καθὼς καί μέ ἄλλα ζητήματα τῆς συγχρόνου ἱστορίας τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀπονέμομεν ὑμῖν τὸν δίκαιον ἔπαινον καί τὴν Πατριαρχικὴν ἡμῶν εὐλογίαν καί εὐαρέσκειαν καί ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς τὴν σοφὸν χάριν καί τό ἄπειρον ἔλεος τοῦ ἐν Τριάδι ἀεί προσκυνουμένου Θεοῦ.

βιθ' Ἰανουαρίου λ'
Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας
Ἰερομόναχος Ἰωάννης Δαλακός